

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 e 3 luni . . . 7.— "
 e o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și
 străinătate:
 e un an . . . 40.— franci
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 și
ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 strație.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napoiază.

Bănueli...

Arad, 15/28 Iulie.

Câtă ironie, uneori!

*In primul nostru de ieri, străbătut de su-
 tul momentelor istorice, prin cari trecem, o-
 cream pe altarul țării sângele nostru româ-
 nesc, și agoniseala noastră românească, a-
 nuncând vâl des asupra trecutului întunecat,
 nădejdele unui viitor mai luminos, care ni
 părea, că mijeste.*

*Și iată cum ne răspunde guvernul ma-
 ghiar, acolo în Budapesta, aproape în acelaș
 ră, când noi ne-am imbiat jertfa:*

Proclamație.

Sârbia a răspuns la pretenziunile cal-
 me și juste ale monarhiei cu mobilizare.
 Stăm în pragul unor complicațiuni rășoi-
 nice. Vom arăta că s'au înșelat aceia, cari
 în trufia lor temerară erau în crezul, că
 ne pot brusca fără frică. Vom arăta că
 pentru interesele periclitare și onoarea
 noastră aruncăm în cumpănă fără șovăi-
 re forțele încercate ale națiunii și armatei
 noastre glorioase.

Vom trăi astfel de zile în cari va fi
 lipsă de iubirea de patrie gata pentru ori-
 ce jertfe și de virtuțile bărbătești moște-
 nite dela strămoși ai întregii națiuni ma-
 ghiare.

Acum trebuie să se dea dovadă, că
 fiecare cetățean al acestei țări e gata să
 jertfească pe altarul patriei ultima pică-
 tură de sânge și că iubirea de patrie, lea-

litatea, perseveranța, bărbăția națiunii va
 ieși învingătoare din încercarea eveni-
 mentelor critice. Fieștecare trebuie să fie
 la locul său.

Guvernul face toate pentru ocrotirea
 orđinei, liniștei statului, siguranței vieții
 și averii cetățenilor fideli patriei. Să in-
 dreaptă, către toți fără deosebire de
 neam și lege cu cuvântul încrederii și
 măgăierii. Dă ajutor fiecăruia și așteaptă
 dela toți sprijin. Așteaptă sprijin și dela
 cetățenii nemaghiari ai țării.

*Statul între toate împrejurările va
 dispune de atâta forță, ca să strivească
 pe aceia, cari ascultând de glasul păcătos
 al agitatorilor, ar păcătu în contra inda-
 toririlor fidelității cetățenești. Va suprima
 în germene orice tulburare! Ar fi însă
 foarte trist, dacă ar trebui să se ia astfel
 de măsuri coercitive. Ar fi trist, pentru că
 ar timbra, ar face de ocară pe aceia, cari
 se clatină în fidelitatea lor de patrie, ar
 atăca în rădăcină sentimentele de bine-
 cuvântare ale dragostei și încrederii, ce
 le nutresc față de ei și ar nimici pe lungă
 vreme viitorul și soarta acelei naționali-
 tăți, care în momentele critice să abate
 dela calea adevărată.*

Ne îndreptăm către fiecare cetățean
 al patriei cu cuvântul încrederii, dragos-
 tei, dar totodată și al admonițiunii se-
 rioase. Înainte de toate cătră aceia, cari
 prin poziția sau influința lor personală
 sunt conducătorii naturali ai concetățe-
 nilor.

A! sunat ora acțiunii. Faptele fideli-
 tății de cetățean, gata pentru jertfe pot

pune bază unui viitor mai frumos, mai
 bun și mai fericit.

Guvernul reg. ungar.

*In timpuri normale, am taxa de nebună
 provocare acest gest al guvernului Tisza. In
 timpurile aceste, când din toate părțile ale
 hotarelor țării se ridică nori grei, nu putem
 decât să ne lăsăm cuprinși de o adâncă mâr-
 nire.*

*Tisza, faimosul autocrat, a întins mâna
 de pace opoziției maghiare, din al cărei sân a
 ieșit atentatorul Kovács. Nouă, pacienților
 lungitor de vorbă în interminabile tratative de
 pace, ne întinde o mână amenințătoare. Feu-
 dalii din 48 arată gârbaciul iobagilor din 913.*

Iartă-i Doamne, că nu știu ce fac.

*Nu crezi mărite conte, că era mai nobil,
 mai cavaleresc, mai insufletitor, mai patrio-
 tic, mai cuminte și mai nimerit gestul dtale,
 dacă în loc de bănueli, cari trebuie să tacă în
 clipa primejdiei supreme, ne întindeai înșfâr-
 șit, sincer și fără rezerve, mâna de pace, pe
 care de atâta vreme ne-o refuzi cu încăpăți-
 nare? Nu?*

*Vai, de-am iubi noi țara asta dupăcum ne
 învață s'o iubim, stăpânitorii și exploataorii
 ei, — azi, ea ar fi o mamă fără de copii.*

*Dar țara suntem noi, domnule conte, nu
 dta și clica dtale. Vom dovedi aceasta și a-
 cum, în ciuda tuturor bănuielilor și provocă-
 rilor dtale!*

Imagini fugare...

Rășoiu!!!... străbătu vestea alarmantă
 prin publicul ce-si făcea plimbarea de apetitor.
 Corzoul de Duminecă înainte de amiază în o
 singură clipă își pierduse calmitatea obicinuită.
 Undele multicolore ale publicului foarte va-
 riat, ca de un vifor, agitându-se se sbăteau
 nervos. Curiozitatea pe de-o parte, groaza u-
 nui viitor plin de neajunsuri, făceau, ca plimba-
 rea lină trecea într'o clipeală în tărăzuirea săl-
 batecă a unei mulțimi neliniștite, și vestea iz-
 bucănită rășoiului, după refuzul categoric al
 Serbiei față de pretențiile Austro-Ungariei, ca
 un fior de extaz trece prin sufletul electrizat,
 încordat la extrem a populației ce era pe străzi.

Vestile treceau din gură în gură, primind
 felurite nuanțe, după cum atât de feluriti erau
 comentarii acolora. Cele mai neînchipuite
 combinații, cele mai bizare relatări, cele mai
 încornurate scornituri își făceau drumul lor de
 fulger prin mulțimea setoasă după știri, ener-
 vată de presimțiri sinistre. Și până la una a-
 flau credincioși, fanatici, cari primindu-le le
 dau mai incolo drept cele mai recente știri
 despre preluđu amenințătorului rășoiu uni-
 versal.

Teascurile ziarelor în goană nebună varsă
 tot la oră edițiile speciale, repetând cu variații
 ciudate, în lipsa altor informații, toate absurdi-
 tățile ce-si făcuseră și nu încetează să-si facă
 cale prin publicul excitat până la culme.

Vanzătorii de ziare, tipă de-ți ia auzul,
 percurgând cu limba scoasă, în grabă nebună,
 lungul stradelor.... „Rendkivüli kiadás”!!!...
 „Special, special!... Vestile cele mai recente!!
 Șase fileri... Zece fileri... Belgradul asediat....
 Tunurile își varsă focul la granița sârbească....
 Putnic generalissimul prins la Budapesta.... Im-
 păratul a dat ordinul de mobilizare... pân' la
 42 de ani toți... Rășoiul declarat.... 6 fileri,
 Rendkivüli kiadás!!!!!!.....

Și publicul alarmat până la plesnirea fi-
 brelor nervoase asaltează cu sălbătăcie pe
 bieții vânzători.... și ei strigă, țivlesc alarmant
 înainte, până la stângerea plumănilor... Edițiile
 speciale trec cu clipele. Tot insul are trei crei-
 țari și iarăș trei și iarăș trei... Edițiile speciale
 din loc și din Budapesta...

Jidanii aceștia măestrii în exploatarea si-
 tuatiilor!...

Cui îi mai vine pofta de mâncare?... Toți
 stăruiesc pe bulevard. Așteaptă bărbății agi-
 tați, femeile cu temere în suflet. În imaginație
 străbat ca la lumina fulgerului icoane funebre,
 sufletele sunt ispitite de întunecatul spectru al
 viitorului, cu tata, frații, bărbății și mirii mor-
 man, pradă paserilor mortivore...., cu mame
 bolnave, neputincioase, cu soții învălitate 'n ja-
 lea văduviei fără de ajutor, orfanii necrescuți,
 lăsați pe drumuri....

Insufletirea până în orele de după amiază
 scade treptat, luându-i locul tot cu mai mare

Insistentă nesiguranța, agitația, neorientarea.

Placatele de mobilizare, după atâtea editii
 speciale, abia mai interesează pe cineva, totuș
 publicul instinctiv se apropie de ele, se aglo-
 merează.... Seara la opt cu muzica militară re-
 vine și extazul. Când apare fanfara regimen-
 tului 33 din loc pe bulevard, un curent de ex-
 taziare, asemenea unui puvoiu izbucnește din
 pieptul proletariatului îmbrăcat de sârbătoare.
Trăiască Regele!... exclamă unul și mulțimea
 agitată urlă cu extaz după el. *Jos Serbia!*
Bombe ucigașilor!!!... Buievardul Andrassy,
 schimbat într'o adunare poporală, demon-
 strează pentru rășoiu. Caracteristic, însă,
 pentru publicul dela oraș, că cei scutiți de arme
 și cei cari n'au ce pierde — răpesc cu sine a-
 glomeratia de norod.

Noaptea ce se lasă întunecată și funebră
 peste Aradul, un uriaș ce nu poate dormi, nu
 află liniștea de altădată. Muzicele zic pretutin-
 denea, localurile de petrecere sunt ticsite. Ni-
 meni nu vrea, nimeni nu poate să doarmă. De
 mult Aradul nu a avut parte de așa neliniște,
 de așa agitare.

Zorile vestesc trecerea nopții. Se luminează,
 după o noapte lungă, plină de nerăbdare și ne-
 siguranță. Încă înainte de ce sosesc trenurile
 de dimineață, ricanții" ridică în slavă orașul
 cu strigățul lor, imbiind numerele cele abia ie-

Dela României din Albania.

Triest, la 24 Iulie 1914.

Ieri seara au plecat spre România 12 apostoli ai României părăsindu-și patria adăpată cu atâtă sânge în decursul veacurilor. Sunt aceștia rămași de compuni de voluntari români din nenorocitul oraș Coritza, care acum pentru a doua oară a fost distrus total de hordele barbare ale Grecilor megalomani.

Au plecat spre România ca prin graiu să desfideze minciuna nerușinată a aceluia guvern elin, care începând dela pacea cea vestită din București, adăpă lumea cu incredințări și declarațiuni false, că poporul român din Epir și Macedonia stă sub scutul ocrotitor al acestor satrapi moderni. Să atragă atențiunea familiei regale române asupra acelor, cari cutează să vină în România să ceară mâna unei principese române. Să spuie fraților din regatul liber, cu cine leagă guvernul lor prietenie — ca sub masca acestei prietenii grecești — să stârpească până la cel din urmă vița românească, care cu atâtea suferințe și jertfe s'a putut susține din timpul colonizării romane până în aceste zile de jale.

Ca dintr'o oglindă limpede puteam ceti simțământul de durere ale acestor inimi amărite, cari nu știu ce s'a ales de soțiile, copiii, părinții și casele lor, cari au plecat luând acum lumea în cap fără cea mai mică nădejde că vor mai putea să-și puie cândva piciorul pe pământul patriei, să se întoarcă cândva să-și aplece capul pe glia străbună!

Cetitorii „Românului” cunosc prea bine șirul barbariilor comise de Greci față de Aromânii din descrierile lui Mitu Dona, știu, că Coritza și întreg împrejurul au fost înainte cu trei luni distrus, asasiuând pe capii conducători români, preotul Balamace pe fratele său și alți șase rude, dar știu și aceia, că în aceste corespondențe s'a atras atențiunea guvernului român la ținta ce și-au pus-o grecomanii — de a stropi cu foc și cu fier tot ce se ține de român în Epir și Albania.

Mișelul arhiepiscop Ghermanos, autorul acestor omoruri, dimpreună cu complicii săi au fost arestați și internați în Elbasan, dar nu ca să fie judecați și condamnați pentru faptele lor criminale, ci ca să li se deie timp și ocaziune de a stipula de nou un alt plan de extirpare a bieților români din Coritza și jur ce au mai rămas în viață. Grecomanii, pentru a-și ajunge scopul lor, nu cruță nici bani, nici jertfe, ei au înțeles că ce au de făcut, au cumpărat pe bey-ii turcomani răscuțați, cari l-au eliberat pe Germanos din închisoare și care apoi mergând de-adreptul la Salonic, aici sub controla și sprijinul guvernului grec ș-a compus în deplină liniște noul plan strategic pe care acum l-a și pus în apli-

care prin extirparea totală a vieții românești din Epir și Albania.

Corpul voluntarilor români din Coritza era compus din 120 de Români conduși de Epaminonda Balamace și prefectul Coritzei Pandele Vangheli, cu scop de a apăra până la ultimul strop de sânge leagănul străbun în nădejdea, că România va afla mijloace și modalități de a opri o nouă invaziune grecească — dar durere nădejdea lor a devenit iluzorică în momentul, când guvernul român a primit de bani buni declarația șiretului Venizelos, că României se află acum în deplină siguranță sub binevoitorul lor scut. Activitatea desfășurată de corpul voluntarilor români din Coritza a fost recunoscută atât de către ofițerii olandezi precum și din partea căpitanului Gillardi, care continuă de a apăra Valona cu Albanezii naționaliști emigrați din Coritza și dimprejur. Căpitanul Gillardi printr'un raport adresat regelui Wilhelm recunoaște, că grație numai concursului dat de către valoroșii voluntari români au putut scăpa tunurile și mitralizele forțând astfel drumul de retragere dela Coritza până la Valona, pe unde au venit prefectul Coritzei Pandele Vangheli, ofițerii olandezi împreună cu voluntarii români sub conducerea lui Epaminonda Balamace și Albanezii naționaliști, cari nu au mai putut ținea piept jafului, asasinatelor și incendiilor comise de către avangarda epirotă, care avangardă era susținută și ajutată de armata regulată a regelui Constantin.

Pe lângă voluntarii cari au rămas cu căpitanul Gillardi la Valona, având de șef direct românul fârșitot Nosta Tanase s'au mai dus și alți voluntari din trupa lui Balamace ca să se puie la dispoziția căpitanului Cristescu și locotenentului Burchi — organizatorii corpului de voluntari de România — conduși de tânărul român Dumitru Clufecu, care luase parte ca voluntar aromân în campania româno-bulgară din 1913. Cei 12 Români plecați aseară spre România sunt bătrâni istoviți de oboselele luptelor, a drumului făcut dela Coritza la Valona și câțiva mai tineri dar într'o stare sanitară deplorabilă.

Cât de mare e iubirea reciprocă a acestor adevărați apostoli ai românismului din aceste părți expuse, o putem vedea din faptul că acești disgrățiați au fost aduși prin Brindisi—Bari—Bologna—Triest de Epaminonda Balamace și bancherul român din Coritza Dumitru Sp. Teja necruțând nici oboseala nici cheltuielile enorme ce le supoartă cu o adevărată iubire frățească.

Toate jafurile, incendiile și omorurile ce se comit asupra Aromânilor din Epir și Albania sunt faptele acelor, cari în decursul veacului trecut implorau necontenit mila Europei pt. suferințele lor din Creta. Azi peste o sută mii de refugiați din Coritza și împrejurime se află între Berat și Valona sub cerul liber, bătrâni

neputincioși, femei și copii într'o mizerie ce peana nu o poate descrie, expuși a peri de foame, căci indolența celor ce ar putea să le sară într'ajutor e de nenriceput. Mulți dintre aceste fiinte nenorocite sunt Români cari înainte cu câteva luni erau oameni cu stare bună, cu averi considerabile — azi stau cu sufletul în oase sub cerul liber fără a avea o bucată de pâine. Pier de foame neavând cui să întindă mâna. *Auzind de atâtea durere și mizerie, oare boierii poporului român mai pot ei dormi liniștiți în palate luxoase, în paturi moi de mătăasă meditănd în care parte a Europei au să plece azi-mâne ca să se desfăteze și să-și cheltuiască prisosul averilor colosale? Oare acest exemplu tragic și înfiorător nu-i va face a-și aduce aminte și de Dumnezeu și de datorința ce o ar avea către fratele lor îndurerat?*

Baldinl.

Răsboiul.

— *Intâia ciocnire, după cum anunță M. T. I. și o telegramă particulară a noastră, a avut loc ieri la Timișcubin. Sârbii de pe vapoare au tras focuri de pușcă asupra trupelor noastre. Al noștri au răspuns. S'a iscat o încderare. Sfârșitul nu se știe. Unele știri vorbesc de mai mulți morți și răniți.*

Se dă acest comunicat oficial:

„Lumea așteaptă cu nerăbdare știrile de pe câmpul de operație. Trebuie să fixăm, că monarhia n'a făcut o singură dispoziție militară înainte de-a primi răspunsul Sârbiei. Numai după ce am aflat că răspunsul e insuficient, am ordonat întâiile mișcări, și anume complectarea contingentelor, prin chemarea sub drapel a rezervelor. După ce se va îndeplini dispoziția asta, va începe transportul trupelor, către câmpul de operație necunoscut încă, și așezarea lor. Numai după terminarea acestora vor urma operațiile propriu zise. Până atunci mai trec deci câteva zile”.

— *Monitorul oficial publică un decret regal de amnestie, pentru desertorii mai vechi.*

— *Încă nu s'a declarat Sârbiei, răsboiul. E discutabil, dacă formalitatea aceasta se va face, peste tot, deoarece Sârbia nu a respectat nici ea convențiunile internaționale.*

— *Anglia își asumă rolul de intermediar. Secretarul dela externe Eduard Grey a făcut propunere guvernelor în acest interes. La Viena se lucrează febril în ministerul de externe. Lui Grey i s'a răspuns, că monarhia nu se opune intermediării, dar nu va intrerupe măsurile luate. Formula, ce-ar fi să înlătore răsboiul e următoarea: „Monarhia își rezervă libertatea de acțiune față de Sârbia, declară însă că nu tinde să nimicească statul sârb”.*

— *Se vorbește, că la dorința Rusiei, Italia va încerca ea împăcarea.*

Răsboiul inevitabil.

„Est” publică pe două coloane, cu litere grase:

„De azi începând activitatea diplomației europene se va restrânge la nizuțele de-a locuiza răsboiul. De o retragere în fața Sârbiei nu mai poate fi vorba. Alea iacta est. Răsboiul cu Sârbia e inevitabil, și e lucru hotărât. Cu Sârbia nu mai putem vorbi, decât prin glasul tunurilor — până la cele mai îndepărtate margini. De acum Ungaria numai la acțiunile militare se poate gândi.

Aceste cuvinte le-am auzit dela cel mai autorizat bărbat. Sunt autorizat de a le da publicității”.

— *Rusia mobilizează. Rezerviștii regimelor din Varșovia și Cracovia sunt chemați sub drapel. Știrea se confirmă dela Berlin unde Rușii au plecat acasă. În Petersburg s'a declarat staturul, deoarece tulburările muncitorești nu mai înceată.*

— *Muntenegro mobilizează împotriva noastră, la cererea regelui Petru al Serbiei. Zeci de mii de mobilizare vin și din Grecia, dar s'au confirmat încă.*

— *Majestatea Sa Francisc Iosif vrea să plece la cartierul general.*

site din teascurile tipografiilor, ale ziarelor locale.

*

Sosește trenul cel dintâi și cu el cântecele, doinele voinicilor noștri chemați la arme. Vagoanele ipertixite își varsă conținutul uniform al opincarilor noștri. Fețele lor luminate, nu tradează amarul ce-l poartă în suflet, pentru iubii lor pe cari se poate că — pentru cea din urmă dată i-a sărutat.

Trenuri sosesc mereu, cu transporturi noi și gara, splendida gară a Aradului, azi mai mult ca oricând răsună în toate încăperile ei de graiul dulce românesc. Toate ieșirile-s ilustrate cu feciori români schimbați de sărbătoare cu desagii în spate în opinci.

Ca un râu ce inundă iresistibil, nemilos și cu suverană maiestate se revarsă sute și mii de Românași, soldați credincioși, patriei și împăratului, pe largile străzi ale acestui centru militar, la chemarea „Înălțatului împărat”.

De dimineață până seara târziu, Aradul e un furnicar agitat. Grupe de soldați români, par'că în acest regiment, nici c'ar fi alții decât românași, inundă orașul cu toate străzile lui. Nu vezi altă, decât soldat, afară de plebea ce privește de pe bulevard, stupefiată, priveliștea frumoasă a acestei mobilizări...

Printre valurile albe ce se sbat în talazuri agitate pe toate străzile, singurele puncte negre sunt reverenzile atâtor preoți, cari veniseră cu feciorii să-i mai mângăie și să vadă de este nevoie și de dânsii. Atât de mulți au venit preoții noștri de un ziar local, a făcut întrebare, îngrijorat la „Românul”, ce e pricina acestei aglomerații...

Privind, contemplând cu dragoste acest splendid tablou, ce nici o singură dată în viață nu ți se oferă totdeauna, se pare imposibil să-ți suprimi în ochi o lacrimă de mândrie ce ți se furizează pe nesimțite.

Și inima ți se strânge, și în gât ți se ridică ca un nod neînvin, când deodată din o grupă de românași din Bănat, venind acompaniați de acordurile dureroase, pline de jale sfâșietoare ale unui clarinet, un glas duos, trăgănat, învălit în lacrimi de durerea celor rămași acasă, singuri, orfani, flămânzi, se desprinde, depărtându-se:

„Înălțate Impărate,
Impacă-Te, nu Te bate...”

St. Oprean.

— Pe telefon nu se mai poate vorbi, cu pro-
vacia. Depeșele sosesc cu enormă întârziere.

— Astăzi s'a dat publicității și dosarul a-
tentatului dela Sarajevo. Măne o să dăm spi-
culi din el. Se spune că în Serbia a fost o ade-
vărată „Academie revoluționară” pentru cetă-
teni bosnieci. Instrucțiile de umblat cu bombe,
etc., le dădea generalul Bojo Iankovici și ma-
jorul Priblicevici!

— În ședința de azi a parlamentului, Tisza,
anunțând ajurnarea ședințelor, pe timp nede-
terminat a spus între altele:

„Vedem națiunea cu inima înălțată și in-
călzită. Aceeș însuflețire, de care e stăpânită
azi întreaga națiunea se manifestează și la
naționalitățile noastre. (Vii aprobări!) Profit
de ocazie pentru a constata, că știrile neliniști-
toare, ce s'au răspândit în orele din urmă, mul-
țumită Domnului din Ceruri, s'au dovedit cu
totul nedrepte. Răspândirea lor s'a făcut cu o
urâtate condamabilă. (Așa e!) Intreaga na-
țiune maghiară se adună sub steaguri, la che-
marea regelui ei”.

Pe urmă Apponyi a făcut declarații oma-
giale, în numele opoziției aliate. „Trebuie să
ne facem socoteala în sfârșit cu vecinii noștri
— a spus — căci mobilizările acestea din doi
la doi ani ne duc statul la faliment”.

— În Semlin au fost arestați 6 Sârbi, din
familii mai bune, și au fost transportați în O-
paia. Motivele se tainulesc („Est”).

— Pentru a opri urcarea prețurilor la ali-
mente, guvernul va uza de legile excepționale,
și va fixa prețurile după un tarif oficial.

România.

Duminecă d. a. a avut loc un lung consiliu
de miniștri la Sinaia, presidat de regele Carol,
care s'a ocupat cu situațiunea creată de rupe-
rea legăturilor diplomatice între Sârbia și Au-
stro-Ungaria.

S'a discutat cu deosebire situația eventuală,
care s'ar crea prin un amestec al Bulgariei în
acest conflict. În cazul acesta România, ca fău-
ritoarea păcii din Balcani, s'ar vedea nevoită să
intervină pentru menținerea cu orice preț a tra-
tatului dela București.

Primindu-se asigurări din Sofia, că Bulgaria
nu se va amesteca, România va observa deo-
camdată o atitudine expectativă.

Ministrul de interne al României a adus la
cunoștința publicului din Tară, că în urma con-
fliktului austro-sârb, comunicațiunea trenurilor
cu monarhia s'a întrerupt deocamdată. („Ga-
zeta Transilvaniei”).

„Magyarország” de azi dimineată se ocupă
în fruntea ziarului cu atitudinea României. Ii zice
ștreată, României, și nu o pune în rândul aliați-
lor monarhiei.

Se adresează Germaniei, ca să uzeze de toa-
tă influința ei la București, — în locul nostru
cari, ne-am pierdut influința — și să încerce a
câștiga România pe partea monarhiei.

Ziarele maghiare află, că atât presa opozi-
țională cât și cea guvernamentală, din Bucu-
rești, cer o atitudine neutră, până se va isca o
conflagrațiune europeană, în care caz interesele
țării vor avea să dicteze atitudinea de urmat.

Unele ziare mai știu și de-o declarație o-
ficială, ce ar fi făcut ambasadorul român la Vie-
na, și cuprinsul căreia este o asigurare deplină
a „neutralității binevoitoare”, din partea Ro-
mâniei.

Berlinul și Petersburgul.

Din Roma se anunță că un personaj foarte
disting a plecat la Petersburg, cu misiune per-
sonală dela Wilhelm către Tar, pentru a-l in-
dupleca la menținerea păcii europene.

Răspunsul Serbiei.

„Agenția telegrafică maghiară” anunță: Tex-
tul notei remisă de guvernul sârbesc în 25 Iulie
a. c. e următorul:

Guvernul reg. sârbesc a primit comunicatul
guvernului cesar și regesc, datat din 23 c. și

e convins, că răspunsul său va risipi orice neîn-
țelegere, care ar turbura prieteneștile raporturi
de vecinătate. Guvernul regesc știe, că față de
marea monarhie vecină nu a fost înțeles cu nici un
prilej acel protest, căruia i-au dat exprimare la
timpul său reprezentanții responsabili ai sta-
tului atât în scupștină cât și prin alte fapte și de-
clarații ale lor și care a găsit o rezolvire prin
declarația guvernului sârbesc din 18 Martie
1909. Știe mai departe că dela acea vreme nici
guvernele regatului, cari s'au perândat, nici or-
ganele lor n'au făcut încercare pentru schimba-
rea ordinii politice și de drept, creată în Bosna
și Herțegovina. Guvernul regesc constată, că
guvernul ces. și reg. n'a făcut în privința aceas-
ta nici un pas, afară de cazul, când a fost vorba
de manualele de școală privitor la cari a pri-
mit lămuriri multămitoare. Sârbia a dat în cursul
războiului balcanic în numeroase rânduri dovadă
despre politica sa pașnică și moderată și numai
Sârbiei și sacrificiilor aduse de ea în interesul
păcii este a se mulțami că a succes menținerea
păcii.

Comentarul oficial:

Guvernul reg. sârbesc se mărginește să constate că
dela declarația ce a făcut-o în 18 Martie 1909 guvernul
sârbesc și organele lui n'au făcut încercare să schimbe
situația Bosniei și Herțegovinei.

Prin aceasta se depărtează însă conștiința și arbitrar
de bazele demersului nostru, deoarece noi nu am afir-
mat că el sau organele lui ar fi lucrat oficios în aceasta
direcție.

Gravamenul nostru privește mai mult faptul că cu
toată datorința anunțată în nota amintită guvernul sâr-
besc a neglijat să sugrume tendințele îndreptate im-
potriva integrității teritoriale a monarhiei.

În consecință el era obligat să-și schimbe întreagă
direcția politicii sale și cu Austro-Ungaria să intre
în raporturi amicale de vecinătate, iar nu numai că o-
ficial să nu atingă apartinerea Bosniei la monarhie.

Guvernul regesc nu poate fi făcut respon-
sabil pentru declarațiile particularilor, cum sunt
articolele și activitatea pașnică a unor socie-
tăți, și cari declarații sunt apariții normale în
toate țările și în general nu pot fi controlate din
partea statului, iar pentru aceasta cu atât mai
puțin poate fi făcut responsabil guvernul, deoa-
rece el a dovedit privitor la toate chestiunile
ivite între Sârbia și Austro-Ungaria cea mai
mare prevenire și prin aceasta i-a reușit să rez-
olve partea cea mare a chestiunilor în favorul
celor două state vecine.

Comentaru oficial:

Afirmația guvernului reg. sârbesc că declarațiile
presei și activitatea societăților sunt de ordin
particular și aceste se sustrag dela supravegherea sta-
tului, e în contradicție deplină cu rânduielele celor mai
liberale state moderne, privitor la presă și dreptul de
întrunire, care are caracter de drept public, și atât pre-
sa cât și societățile sunt puse sub supraveghierea sta-
tului. De altcum și instituțiunile de drept sârbeschi sta-
bilesce aceasta supraveghere. Reproșul făcut guvernului
sârbesc privește chiar faptul, că a neglijat cu totul,
ca să-și supravegheze presa și societățile, a căror acti-
vitate îndreptată împotriva monarhiei a cunoscut-o
foarte bine.

Pe guvernul reg. l-a atins chiar de aceea
foarte dureros afirmația, că cetățenii sârbi au
luat parte la pregătirea atentatului din Seraje-
vo. El a așteptat, că va fi invitat să ia parte la
cercetarea și investigațiunea pornite în chestia
crimei și a fost gata să dovedească cu fapte în
chip deplin corect și să pornească cercetarea
împotriva tuturor persoanelor, asupra cărora
i s'ar fi atras atențiunea.

Comentaru oficial:

Aceasta afirmație nu corespunde adevărului. Gu-
vernul sârbesc a fost orientat exact asupra bănuirii
împotriva anumitor persoane și nu numai că a fost în
situație, ci chiar și în baza legilor proprii ar fi avut
datorința să pornească investigație spontană și fără în-
târziere. Dar guvernul sârbesc n'a făcut în direcția a-
ceasta nimic.

Guvernul regesc se declară gata, ca con-
form dorințelor guvernului ces. și reg. să-i ducă
în fața judecătoriei, fără considerație la situa-
ția și rangul lor, pe toți acei cetățeni sârbi, asu-
pra cărora i se va pune la dispoziție dovezi, că
au luat parte la săvârșirea crimei din Serajevo.

Se obligă mai cu seamă, ca în numărul de 13—26
Iulie a monitorului oficial să publice pe pagina
primă următoarea enunțiație:

Guvernul reg. sârbesc condamnă orice pro-
pagandă, care s'ar îndrepta împotriva Austro-
Ungariei, adecă toate acele tendințe, cari au
de scop final sfâșierea unor teritorii din mo-
narhia austro-ungară și regretă sincer urmările
triste ale acestor machinațiuni criminale...

Comentaru oficial:

Pretențiunea noastră e: Guvernul reg. sârbesc con-
damnă propaganda îndreptată împotriva monarhiei.

Modificarea făcută de către guvernul reg. sârbesc
în textul declarației cerute de noi are înțelesul, că nu
există o astfel de propagandă care s'ar îndrepta im-
potriva Austro-Ungariei, că despre existența ei nu știe
nimic. Aceasta formulă nu e sinceră și îi deschide gu-
vernului sârbesc o porțiță pentru o retragere mai târ-
zie, ca să poată zice că prin declarația aceasta n'a de-
zavuat propaganda existentă azi și că pe aceasta n'a
recunoscut-o de îndreptată împotriva monarhiei, în con-
secință ar putea să tragă concluziunea, că nu e obligat
să sugrume în viitor o propagandă similară celei exi-
stente azi.

Guvernul reg. regretă, că după cum spune
comunicatul guvernului cesar și regesc au luat
parte în amintita propagandă anumiți ofițeri și
funcționari sârbi și prin aceasta au periclitat
prieteneștile raporturi de vecinătate, la a căror
menținere s'a obligat guvernul reg., prin decla-
rația sa din 31 Martie 1909.

Comentaru oficial:

Formula cerută de noi e: Guvernul reg. regretă că
au luat parte ofițeri și funcționari sârbi...

În textuarea aceasta și mai adaogind, că după cum
spune comunicatul guvernului cesar și reg.... guvernul
sârbesc are în vedere scopul mai susamintit ca să-și a-
sigure mână liberă în viitor.

Guvernul reg. se obligă mai departe la ur-
mătoarele: 1. Cu începerea celei mai apropiate
sesiuni a scupșinei va adaoge în legea de pre-
să o dispozițiune, în baza căreia agitația la ură
și desprețuire față de monarhie, precum și orice
publicație în aceasta direcție se va pedepsi cu
rigurozitatea cea mai mare. Se obligă că cu pri-
lejul celei mai apropiate revizuirii, plănuită, al
articolului de lege 22 din constituție să înart-
culeze un articol complementar, prin care să
se admită confiscarea astorfel de publicații,
ceeace azi în baza dispozițiilor clare ale arti-
colului 22 e o imposibilitate.

Noi pretindem:

Împledecarea tuturor publicațiilor cari agită la ură
și dispreț față de monarhie și a căror tendință în gene-
ral se îndreaptă împotriva integrității teritoriale a mo-
narhiei.

Adecă am voit să obligăm Serbia ca să se îngri-
jească ca pe viitor astfel de atacuri în presă să se o-
mită. Am voit, adecă, ca pe acest teren să fie asigurat
un rezultat hotărât.

Serbia ne propune în loc de aceasta aducerea unor
legi, cari ar servi ca mijloace, cari să ne ducă la acest
succes și adecă:

a) O lege în baza căreia s'ar putea pedepsi subiec-
tiv produsele de presă din chestie, cari sunt îndreptate
împotriva monarhiei, ceea ce pentru noi e cu totul indi-
ferent, cu atât mai mult, pentru că urmărirea subiectivă
a delictelor de presă foarte rar e posibilă și aplicân-
du-se indulgent această lege chiar și în aceste foarte
rare cazuri nu se ajunge la pedepsire. Propunerea a-
ceasta așa dară în nici un caz nu e preventoare față
cu pretențiunile noastre și nu dă nici cea mai minimă
garanță pentru succesul dorit.

b) O lege suplimentară care să se adaoge la arti-
colul 22, și care să admită confiscarea ziarelor. Nici
această propunere nu poate mulțumi, căci nu folosește
aceasta, existând în Serbia o astfel de lege, dacă nu
cumva guvernul nu și-ar asuma îndatorirea ca să aplice
această lege, ceea ce însă nu se promite.

Aceste propuneri în consecință sunt cu totul nemul-
țumitoare, cu atât mai mult, pentru că ei nu spun, în
ce restimp vor apare aceste legi și că oare în caz când
corpul legislativ ar refuza votarea lor, nu vor rămâne,
exceptând demisia guvernului, iarăș stările vechi.

2. Guvernul nu are nici o dovadă și nici gu-
vernul cesar și regesc nu i-o dă că Narodna
Obrana sau vre-o altă societate similară ar fi
comis până acum prin vre-un membru al lor ast-
fel de crime. Cu toate aceste guvernul reg. ac-
ceptează pretențiunea guvernului cesar și re-
gesc și va disolva societatea Narodna Obrana

precum și acele societăți cari afirmativ ar desvolta o activitate împotriva Austro-Ungariei.

Comentar oficial:

Propaganda îndreptată împotriva monarhiei, a Narodnei Obrana și a societăților similare a pătruns în întreaga viață publică a Serbiei. Chiar de aceea e o rezervă cu totul inadmisibilă acea afirmație a guvernului sârbesc, că nu știe nimic despre asta.

Afară de aceasta, pretențiunea ridicată de noi nu o împlineste în întregime ei, deoarece mai pretindem, ca să confiscăm mijloacele materiale cari le stau la dispoziție acestor societăți spre scopurile propagandei lor și să împiedecă ca societățile desființate să învie sub un alt nume și altă formă. În aceste două direcții guvernul din Belgrad tace, așa că promisiunile de jumătate nu ne dau garanția, că machinațiunile societăților antimonarhice, și mai cu seamă din partea Narodnei Obrana, ar înceta definitiv deodată cu desființarea lor.

3. Guvernul reg. sârbesc se obligă că va elimina fără întârziere din instrucția publică sârbească tot, ce ar promova propaganda împotriva Austro-Ungariei, dacă guvernul cesar și regesc îi va pune la dispoziție dovezi factice privitor la propagandă.

Comentar oficial:

Guvernul sârbesc dorește și în acest caz dovedi că în instrucția publică sârbească se face propagandă împotriva monarhiei, deși ar trebui să știe că manualele întrebuintate în școlile sârbești cuprind material de excepționat în privința aceasta și că o mare parte din învățătorii sârbi e în tabăra Narodnei Obrana și a societăților cari urmăresc aceleași scopuri.

De altcum guvernul sârbesc nici în acest punct nu ne-a împlinit o parte a pretențiilor noastre, după cum am dorit, întrucât din textul stabilit de noi a omis o poziție, care arată lămurit, că propaganda împotriva monarhiei trebuie să o căutăm în școlile sârbești.

4. Guvernul regesc e aplicat a dimitte din serviciul militar și civil pe ofițerii și funcționarii despre cari instrucția judecătorească ar constata, că au săvârșit fapte îndreptate împotriva integrității teritoriale a monarhiei. Așteaptă ca guvernul cesar și regesc îi va numi pe acei funcționari și ofițeri în scopul pornirii procedurii împotriva lor, precum și faptele cari le impută.

Comentar oficial:

Guvernul reg. sârbesc legând dimiterea din serviciul militar și civil a ofițerilor și funcționarilor din chestie, de condiția, că aceștia trebuie să fie declarați de vinovați în baza procedurii judecătorești, aprobarea lui se reduce numai la acele cazuri, în cari se ivește acuza unei fapte punibile, împotriva acestor persoane. Deoarece însă noi pretindem dimiterea acelor ofițeri și funcționari, cari fac propagandă împotriva monarhiei, ceace în general în Serbia nu se poate pedepsi de către judecătoria — Sârbia nu ne împlineste nici în acest punct pretențiunile.

Conjurație sârbească în Becicherecul-mare. — 15 persoane amestecate în complot. — Arme în fabrica de bere. — Conspiratorii sunt deținuți.

După cum se anunță din Seghedin, în comitatul Torontal decurge o propagandă pansârbească primejdioasă, a cărei scop era agitarea Sârbilor de aici contra monarhiei.

Din loc competent se confirmă, că firele complotului ar fi în Belgrad și că în el nu ar avea amestec poporul de rând, decât numai persoane sârbe mai marcante, și anume: 14 bărbați și o femeie, pe cari jandarmeria în cursul nopții i-a deținut, și i-a escortat la închisoarea din Seghedin. La conspiratori s'a aflat mai multe scrisori compromițătoare.

Jandarmeria din Becicherecul-mare făcând perchezitiile în berăria, care e proprietatea nababului sârb Lazar Dungserszky, a aflat în buzoaie goale mai multe arme, bombe și praf de pușcă.

Europa.

— După „Le Temps.” —

Dăm după organul ministerului de externe francez toate informațiile de mai la vale despre atitudinea Europei. Ele sunt, în multe puncte, foarte deosebite de informațiile ce le putem găsi în ziarele maghiare. Notăm că „Le Temps” și în general politica externă franceză nu fac nutre misterioase în chestii de diplomație, ci vorbesc poate încă prea pe șleau.

FRANȚA.

Comunicatul baronului Schön în fața dlui Bienvenu-Martin, nu s'a făcut în acelaș timp și în celelalte capitale. Acest fapt, necunoscut până astăzi, este esențial.

Baronul Schön a cetit dlui Bienvenu-Martin comunicatul său în prezența dlui Berthelot, directorul afacerilor politice. Copie n'a lăsat.

Iată după cele mai sigure informații, înțelesul exact al comunicatului:

1. Austro-Ungaria nu putea proceda altcum, de cum a procedat.

2. Conflictul trebuie să rămână localizat între Viena și Belgrad și să nu devină o chestie a alianțelor.

3. Dacă s'ar întâmpla altfel, ne putem teme de consecvențele cele mai grave.

Va să zică înțelesul comunicatului este cât se poate de clar: e vorba să se evite ori ce fel de intervenția a unei a treia puteri în dialogul austro-sârb.

Totodată în cercurile oficiale din Berlin se declară:

1. Că între Germania și Austria n'a fost o înțelegere prealabilă. (Va să zică a fost pus în fața unui fapt-acomplit. N. Rom.)

2. Că Germania a cunoscut nota austriacă numai după publicarea ei.

3. Că, fiind nota trimisă, Germania o sprijinește fără pic de rezervă.

Prin urmare dacă a doua zi comunicatul făcut la Paris, se va face și în celelalte capitale, aceasta înseamnă că Germania refuză ori ce acțiune de mediere.

Guvernul francez este de acord cu guvernul rus pentru a cere o prolongire de termen. El s'a pus în contact cu Rusia și cu Anglia. Se așteaptă lămuriri. Guvernul francez știe cu siguranță, că Serbia astăzi și totdeauna a fost gata să dea loc unei anchete, compatibilă cu drepturile ei suverane și cu demnitatea sa. S'a atras atenția guvernului austro-ungar asupra acestui punct esențial. Ambasada franceză din Viena a fost incredințată că nota austro-ungară va fi foarte conciliantă. Textul acestei note și a circularei către puteri cu drept cuvânt a surprins deci guvernul francez.

Ministrul de finanțe dă următorul comunicat:

„Din informații autorizate, rezultă, că între Austria și Germania n'a fost un acord prealabil cu privire la notă. Germania se mulțumește a aproba această notă, care nu are caracterul unui ultimatum; pretinde numai ca răspunsul să se dea într'un timp limitat. Pe nedrept s'a interpretat tonul ei ca o amenințare”.

ITALIA.

Guvernul Italian a lăsat prin organele sale autorizate să transpire în public că:

1. Italia nu a avut cunoștință prealabilă de nota austro-sârbă.

2. Sprijinul diplomatic al Italiei n'a fost solicitat de către Austro-Ungaria.

„Messagero”, ziarul cel mai popular din Roma scrie:

„Italia nu a fost consultată cu privire la redactarea notei austro-sârbe. Fără de a cunoaște la ce anume ne angajează tratatul de alianță, putem zice, că din ce oră o națiune lucrează din propriul ei îndemn, în o situație atât de gravă, neînțelegându-se înainte cu aliații ei, aceasta înseamnă, că ea vrea să aibe mâinile libere, deci vrea să lase nelegate mâinile și celorlalte națiuni. Astfel Italia va rămânea privitoare, cu excepția cazului, că echilibrul în Adriatică va fi să se tulbure în dauna ei”.

„Messagero” zice că iscălirea postulatelor austro-ungare ar fi pentru Sârbia egal cu a înregistra în istoria omenimei actul de deces al națiunii sârbești.

„Victoria”, organ naționalist, procește rășbol. „Italia, — zice — nu va lua parte la acest rășbol. Căci dacă Austria e aliata noastră și interesul nostru de astăzi este să o știm tare, Sârbia și Rusia sunt prietenii noștri, și avem multe de așteptat dela pretenia lor într'un viitor apropiat”.

RUSIA.

Făcându-se anumite rezerve pentru deciziunea consiliului de miniștri, care se va întruni astăzi, sub președinția țarului, punctul de vedere rusec este următorul:

1. Rusia nu poate rămânea nepăsătoare în chestie.

2. Rusia dorește sincer o soluție amicală.

3. Rusia, socotind caracterul „surprinzător” al întâmplărilor, cere în rândul întâi o prolongire a termenului acordat Sârbiei.

În colo diplomația rusească, apelând tocmai la textul invocat de Ballplatz, accentuiază, că declarația din 1909 a cabinetului sârbesc fiind făcută la dorința și sub veghierea tuturor puterilor, tot înaintea acestora are să-și aducă Austro-Ungaria păsurile ei, și e de competența puterilor a decide, în chestia lor.

Opinia publică din Rusia e indignată pentru nota austro-ungară.

„Novoje Vremja” scrie: „Răspunsul Rusiei s'a dat în comunicatul oficial ce s'a publicat cu privire la vizita dlui Poincaré, și în cel de azi dimineață, asupra conflictului austro-sârb. Dacă Austria nu va retrage ultimatumul ei, Rusia nu va sta să privească neutră întâmplările. Noi vom pacea dar alții ne trag în rășbol. Întreg poporul rusec va lua parte în acest rășbol. În fața unei amenințări Rusia nu se va abate de pe calea, ce i-a însemnat istoria”.

„Gazeta Bursei” scrie: „Germania a fost cea dintâi, care a lansat ideea unui rășbol, dar Rusia din 1914 nu mai e Rusia din 1909, și ea nu va lăsa nici când să se comită un atentat în contra independenței Sârbiei”.

Dr. BALÁZS EMIL
Institut pentru consultațiunile medicale,
TIMIȘOARA-centru Palatul Dauerbach.

Operează și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen
Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electroliză.
Metode electrice de vindecare. Massage electrică. Vindecarea
bolilor de beșică prin electricitate. Consultațiunile pentru ope-
rare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m.
Celor din provinci cărora se recere îngrijire mai îndelungată le
stă la dispoziție camere confortate anume. (Ba 927—60)

Condițiuni de primire

la școala civilă de fete a Asociației și în internatul aceleia.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc eleve:

a) care arată prin extras din matricula botezaților ori dela forul civil, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și

b) dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare.)

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve care dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școlile de categoria școlii civile.

Fără asemenea atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V sau VI dela școala elementară poporală, se pot primi eleve în oricare clasă a școlii civile, ce corăspunde vârstei elevei, numai pe baza unui examen de primire, deus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinației ministerului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dto 11 August 1887, Nr. 29,000. Examenul de primire e scutit de taxă.

Elevele, care se înmatriculează întâi dată la școala noastră, au să aducă atestat școlar, extras din matricula botezaților ori dela forul civil și certificat de revaccinare.

În cursul complementar (supletor), împreună cu școala civilă de fete a Asociației în sensul §-lui 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve care au absolvat patru clase civile (secundare). Se primesc și eleve care au absolvat cu succes numai două clase civile, dacă au trecut de 15 ani.

Inscrierile pentru anul școlar 1914/15 se pot face din 1—6 Septembrie 1914 st. n.

Examenul de corigență se țin în 2 Septembrie 1914 st. n. la 8 ore a. m. cu elevele care s-au anunțat la direcțiune.

În 3 Septembrie 1914 st. n. la 8 ore a. m. se țin examenul de primire, iar în 4 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Elevele plătesc următoarele taxe:

Taxa de înscriere (odată pentru totdeauna) 50 cor.

Didactru (anual) 50 cor. Taxa de întreținere în internat anual 550 cor.

Taxa pentru pian, 2 ore pe săptămână (afară de orele de exercițiu), pentru o elevă singură: 16 cor.* pe lună; pentru două eleve împreună: 32 cor. pe lună de elevă. (Notele pentru pian: exerciții, etude, sonatine, piese, etc. după care au urmat instrucția în anul din urmă, să le aducă cu sine.)

Pentru limba franceză (obiect facultativ): 3 cor. pe lună de elevă.

Aceste taxe se plătesc anticipativ, în patru rate, și se socotesc dela 1 Septembrie. — P. T. părinți ai elevelor sunt rugați a prezenta la timp pentru înscriere, în interesul învățământului și al ordinii institutului.

Spesele particulare ale elevelor interne pentru cărți, material de scris, desemn, lucru manual, îmbrăcăminte etc.) le poartă părinții deosebit și primesc dare de seamă despre ele la finea fiecărei luni.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare.

În caz de repășire în decursul anului, din orice cauză, didactru și taxa internatului se plătește pe întreg pătrarul de an școlar în care se anunță repășirea.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase lângă parcul orașului și e provăzută cu apeduct, baie proprie și lumină electrică, încât oferă cele mai bune condiții igienice.

* Din care sumă 2 cor. pe lună se contează instituției, pentru susținerea pianelor în stare bună.

Elevele din internat au în fiecare zi ore de conversație în limba franceză, maghiară și germană după trebuință. Ele se prepară și învață lecțiile sub conducerea directoarei, a profesorelor și a guvernantelor.

Elevele care voiesc să fie primite în internat, (pentru școala civilă sau elementară din loc, să se anunțe de timpuriu și să aducă cu sine: o saltea, un covorel la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau un țol de coperit, 4 ciarciafuri (lințolii, lepedeie), 6 ștergere, 6 serviete, apoi perie de dinți, săpun și 2 pieptini, care rămân proprietatea elevei. Afară de acestea rufele sau albiturile câte 1/2 duzină din fiecare, o haină de vară și una de iarnă, două fuste de lustru (jupon) și două de flanel, ciorapi, batiste (mărămi) câte 1 duzină, o umbrelă (cort) și încălțăminte trebuincioasă. În cursul anului vor primi în internat o haină uniformă. Strâns de uniformă se ține: o haină, 2 șurte în forma unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, care au să se facă aici și care vor costa peste tot 40—60 cor.

Dela direcțiunea școlii se pot primi prin postă: „Statutul de organizare”, Regulamentul intern”, „Regulamentul pentru cursul complementar” și „Planul de învățământ” al școlii, à 20 bani exemplarul, iar Monografia școlii pe 25 de ani dela înființare, à 3 cor.

Nagyszeben (Sibiu), în Iulie 1914.

Directiunea școlii.

INFORMAȚIUNI.

Joseph Chamberlain.

Iată cum îl caracterizează o distinsă revistă:

„În vârstă de 78 ani, după ce în ultimii ani nu mai participase la viața politică, din cauza unei paralizii, moare la Londra cunoscutul om de stat englez, Joseph Chamberlain.

Carierea politică și-o începe în orașul său natal, Birmingham, unde fu rând pe rând consilier comunal și apoi primar al orașului. În 1878 este ales de concetățenii săi în Camera Comunelor, unde câștigă repede stima oamenilor politici ai vremii, reprezentând ideal foarte înaintat și conducând, împreună cu Bright și Dilke extrema stângă a radicalilor. În 1880 intră în cabinetul Gladstone, ocupând portofoliul comerțului. La 1885 se retrage împreună cu întregul cabinet Gladstone pentru a reveni la putere, după o jumătate de an. Pe tema Home Rule-ului Irlandei propus de Gladstone, Joseph Chamberlain se despărți de cel dintâi, trecu la liberalii uniuniști și contribuă împreună cu această fracțiune din urmă la răsturnarea cabinetului Gladstone, și la formarea cabinetului conservator Salisbury. După răsturnarea cabinetului Roseberg, în 1895, reuși prin influența ce avea în parlament, ca liberalii uniuniști împreună cu conservatorii să formeze un nou cabinet, în care intră și el ca ministru al coloniilor. În această nouă demnitate, Joseph Chamberlain desfășură o activitate foarte rodnică. În acest timp dezvoltă Joseph Chamberlain, teoriile sale imperialiste și protecționiste, după ce înainte vreme avea convingeri republicane și liber schimbiste. El urmăria o mai strânsă legătură între colonii și metropola pentru a se putea realiza mai repede și mai eficace idealul său imperialist — așa zisul — Great Britain movement. Chamberlain este considerat și ca unul din autorii morali ai războiului anglo-bur.

După retragerea cabinetului Salisbury, Chamberlain începu o campanie întinsă în vederea introducerii regimului protecționist; eforturile sale nu sunt încoronate de succes. Alegerile ce au loc în 1906 dau majoritate partizanilor liberului schimb. De atunci s'a și retras din viața politică deși continua a fi alesul orașului Birmingham în camera comunelor.

În politica exterioară, Joseph Chamberlain se caracterizează prin ieșiri violente și dușmănoase față de

celelalte mari puteri. Era apărătorul ideii „splendid isolation”. Plănuia însă o alianță a popoarelor germanice, între Anglia, St. Unite și Germania.

Plin de contraste și de inconsecvențe, Joseph Chamberlain rămâne o figură impunătoare în politica engleză. Munca lui în serviciul puterii britanice, sintetizată în acel Imperialism ce l-a apărat din toate puterile, este mult prețuită în Anglia. Se pare că sămânța aruncată de el începe să încolțească, căci gânduri de supremație politică și economică răsar tot mai des în discuția zilnică, în știință ca și în cercurile politice, din Anglia”.

Arad, 28 Iulie 1914.

CĂTRĂ CETITORI. Cu ziua de mâne ziarul nostru se va tipări ziua, și se va espedia cu trenurile de seară, deoarece legătură telefonică nu avem cu Budapesta, și circulația trenurilor este foarte redusă. Rugăm pe cetitorii noștri să ne comunice supărările, ce vor pricinui, desigur nu cu voia noastră.

Distincție. Maiestatea Sa la propunerea ministrului de justiție pe d. Nicolae Comșia jude de instrucție la tribunalul din Lugoj l'a denumit jude reg. de tablă.

Felicitările noastre!

Aviz. Serbările jubileului de 25 ani de preoție a P. O. D. protopresbiter **Tralan Oprea**, ce erau să se țină Joi 17 (30) Iulie a. c. se amână pe timp nehotărât. Verșet, la 14 (27) Iulie 1914. Nicolae Băiaș preot.

Vizita lui Poincaré. Ziarul „Giornale d'Italia” comentând întrevederea dela Peterhof scrie: Ce e drept atât Rusia cât și Franța au lucrat, în acești din urmă ani, să întărească în mod strașnic, granițele lor înspre Germania și apărarea lor pe mare și pe uscat; ce-i drept vizita de astăzi a dlui Poincaré la țarul Rusiei pecetluiește intima legătură politică dintre cele două state, lucru de care de altfel nimenea nu se îndoaia; însă nu e mai puțin adevărat că, astăzi ca și în trecut, parlamentul francez nu înțelege a fi călăuzit de cercurile panslaviste din Petersburg și Moscova, precum pe de altă parte, țarul Nicolae și sfetnicii săi nu sunt dispuși să angajeze țara lor într-o eventuală politică de revanșă a Franței. Toate acestea se știu foarte bine atât la Berlin ca și la Roma și la Viena. Așa încât vizita dlui Poincaré nu va aduce nici o schimbare în politica internațională a Europei.

Serbia la mare. Ziarul „Corriere della Sera” primește știrea din Belgrad că guvernul de acolo nu s'ar ocupa acum de afacerile albaneze, mărginindu-se la schimburi de vederi cu Grecia, cu care trebuie să lucreze de acord. Serbia doarește ca să se aranjeze cât mai curând problema albaneză, pentru a obține o eșire la marea Adriatică, pe când ei încep atât pe vechiul cât și pe noul teritoriu, lucrările pregătitoare pentru calea ferată dela Dunăre la Adriatică.

În internatul școlii românești din Brașov se primesc elevi înscriși în clasele gimnaziale, reale și comerciale. Taxa anuală e 700 cor. Prospect și informațiuni se pot cere dela direcțiunea internatului (Brașov, strada Prundului 39), Porond utca. (I. 2251—9)

x În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. **Preț 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u. (Mi 1621)**

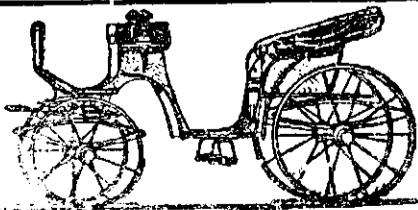
CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scălzile dela Murăș „Neptun”. Buffet. — Scălzi calde de aer și soare. (Ne 2255.)

Redactor responsabil: **Constantin Sava.**

Ka 12. Telefon Nr. 467.

Kardos Gyula,

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară cu putere electrică TEMESVÁR-GYÁRVÁROS, Háromkirály-ut 14. sz. (Casa proprie).

Mare magazin de trăsuri noi și folosite.

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de instruit și orice reparări de brânșă aceasta, cu prețurile cele mai moderate — Prețurent gratis și franco. — *Cară funebre, felurite căruțe »landaner«* cu prețuri moderate

Noutăți literare.

Se capătă la Librăria „Concordia” din Arad
Strada Deák Ferencz 20.

T. D. Ștefanescu, profesor la liceul Carol I.
Cucerirea Galliei de către Romani. Memoriile
lui C. Iulius Caesar și Aulus Hirtius. Traducere
din limba latină. Prețul Cor. 2.50.

Horia Petra-Petrescu. *Indemnuri*. Broșuri
volante. Broșura I. Prețul 40 fil.

Leonard Paukerow. *Când joci teatru româ-
nesc în țara Ungurească*. Impresii și icoane din
turneul trupei Victor Antonescu. Contribuțiuni
la cunoașterea problemei teatrului românesc în
Ardeal și Ungaria. Prețul Cor. 2.

Petru Irhaș. *Echouri și legenda tericirii*. Poe-
zii. Prețul Cor. 1.

*Activitatea parlamentară a dlui N. Iorga, ca
deputat*. Extrase din discursuri. Interpelări.
Prețul 50 fil.

N. Iorga. *Renegații în trecutul țerilor noa-
stre și al neamului românesc*. Comunicare făcu-
tă Academiei Române în ședința dela 2 Maiu
1914. Prețul 20 fil.

N. Iorga. *Ce ne învață cariera lui Aurel
Vlaicu*. Idei dintr'o conferință ținută la Câmpina.
Prețul 15 fil.

*Predici pentru toate Duminecile anului bi-
sericesc*, edate de Dr. T. Tarnavski și Dr. E.
Vointschi profesori la facultatea de teologie din
Cernăuți. Ediția a II-a îngrijită de Dr. D. Cio-
loca, în 3 volume. Prețul unui volum Cor. 7.50.

Convorbiri Literare. Nr.-4. Prețul Cor. 1.75.
Biblioteca Minervei Nr. 155 E. de Amicis.
Vechiul seraiu. Trad. de N. Pandelea. Prețul
30 fil.

St. Bosie. *Simbioza Austro-Maghiară sau
paraliticul și orbul*. Prețul 50 fil.

Guilelm Șorban. *Piese lirice și jocuri româ-
nești* pentru piano în 4 caiete. Caietul I conține:
Joc românesc. Hora. Cântec fără cuvinte. Caiet-
ul II. Joc țărănesc. Vals lin. Pe scrânciob. Caiet-
ul III. Variațiuni asupra temei „Zis-a badea
c'a veni. Joc românesc. Jocul piticilor. Caietul
IV. Mazurca. Ardeleana. Melancolie. Prețul u-
nui calet Cor. 3, toate 4 caiete Cor 10.

I. Scarlatescu. *Poeme românești* pentru pian.
Conținutul: 1. Hora României June. 2. Hora
veche. 3. Spune-mi codrule voce și pian. 4. Glas
de clopot (voce și pian). 5. Mihnea și Baba (vo-
ce și pian). Prețul Cor 5.

Noutăți din biblioteca pentru toți.

Stendhal (Henry Beyle). *Despre amor*. Trad.
de G. A. Demetrescu Nr. 902—906. Cor. 1.50.
I. Thugheneff. *Anclar sau arborele morții* (Nr.
893) 30 fil.

I. Budai-Deleanu. *Tiganiada*. Poemă, erol co-
mică în 12 cânturi. Nr. 891—2. Prețul 60 fil.

Gh. Adamescu. *Istoria literaturii române*.
(Nr. 846—50). Prețul Cor. 1.50.

Să se adauge separat 10—20—30 fileri de
fiecare carte, ori notă muzicală.

Cereți gratis și franco catalogul Librăriei
„Concordia!”

Alte K. K. Feldapotheke

WIEN, I. Stefansplatz 8.

Depozit de totfelul de preparate farmaceutice și cos-
metice din țară și străinătate.

CREMĂ HAZELINE. Cel mai probat cos-
metic pentru pe-
crișpată aspră și pentru inflamațiuni de pe de orice
natură. — Tubul costă cor. 2.10 și 1.20

POMADĂ ORIENTALĂ împotriva pe-
lor de pe față cor. 1.60
La aceeași săpun —70 fil.

PETROSOL fluid împotriva usudării picioare-
lor efect sigur, prețul . cor. 1.20
(E 1950)

La subscrisul află aplicare
momentană

un scriitor, care știe scrie la mașină.

Dr. IOAN HAMBAȘIANU, avocat
CÂMPENI (Topánfalva).

(Ha 2274)

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

caută un

funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile
în etate de 23—24 ani. Salar lunar între
120—150 cor. Timpul intrării în serviciu
1—15 August. Respectivul are posibilitatea
să avanseze și la postul de conducător al
acestui institut. — Ofertele însoțite de ate-
state coplate, de certificatul de naștere și
de fotografie, să se adreseze librăriei

„Școala română” Suceava (Bucovina).

(So. 2254)

ANUNȚ.

Comerciant (Bănățian) cu praxă în toate
branzele comerciale, cu atestate laudabile,
care a purtat mai mulți ani prăvălia s'a pro-
prie, caută aplicare la o prăvălie mare în Un-
garia sau România.

Dânsul posedă perfect limba română mag-
hiară, germană și sârbă în grai și în scris.

Adresa la administrație.

(Sa 2276—2)

Ca preot vădov cu trei copii, caut o femeie
inteligentă ca

de econoamă

Deslușiri mai detaliate dau la cine mi se va
adresa.

Nicolae Malita preot în Mezöszakolcs p. u.
Mezö-Telegd com. Bihor.
(Ma 2275—2)

UN

CANDIDAT DE ADVOCAT

cu practică află aplicare mo-
mentană în cancelaria sub-
scrișului

Dr. NICOLAE ȘERBAN de VOILA
avocat, deputat, FĂGĂRAȘ.

(So 2273)

Curs de brodărie

Societatea pe acții pentru mașini de cusut
Singer Co. Arad, Főherczeg-ut 9 va
aranja în școala primară de fete din str.
Weitzer János o expoziție și curs de bro-
dărie artistică care se va deschide în 3 Au-
gust. Se primesc anunțări la firma numită.

(Si 2277—2)

Prospect.

Internatul cel nou din Brașov

pentru elevii școalelor românești (gimnaz
reale, comerciale) din Brașov s'a deschis
1 Septembrie 1912.

Clădirca e impozantă, aproape de sco
și are:

- a) sale spațioase și luminoase de dur
- b) sale luminoase de studiu.
- c) sale separate de mâncare (sofragerii)
- d) coridoare spațioase, închise, lumino
- e) conduct de apă (din izvoare de munte
- f) local propriu de baie cu dușuri.
- g) încălzire centrală (calorifer).
- h) infirmerie (spital) în grădină.
- i) grădină mare cu pomi.
- l) cât mai curând: lumină electrică.

Elevii internatului capătă:

- a) hrană bună și igienică.
- b) sprijin la prepararea lecțiilor.
- c) baie.
- d) tratament medical.
- e) supraveghere, lăsându-li-se însă peste

și libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școalelor și bu-
tăria se conduce în regie proprie.

Taxa de 1 elev e 700 cor. pe an și se p
tește în 4 rate anticipative, eventual și lun

Condițiunile de primire. Cererea de prim
se va da până în 15 Aug. n. și va fi însoțită

următoarele acte:

1. ultimul testimoniu școlar.
2. act de naștere.
3. act de revaccinare (numai pentru ele
4. atestat medical, că elevul e sănătos.
5. declarațiune legală, că părintii se sup

normelor cuprinse în regulamentul internat
lui și admit în caz de proces competența jude

cătoriei din Brașov.

Fiecare elev va aduce cu sine:

- 6 cămăși de zi.
- 4 cămăși de noapte.
- pantaloni de baie.
- 6 ismene.
- 12 batiste.
- 12 părechi de ciorapi.
- 6 ștergare.
- 3 cearceafuri de pat.
- 1 plapomă cu nasturi.
- 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pen

nasturi.

1 pernă de cap.

4 fete de pernă.

perie de cap, de dinți, de haine, de ghe

peptene des și rar, săpun.

2 părechi de ghete și pantofi de noapte.

6 șervete de masă și câteva cărpe de pra

chipiul și uniforma obicinuită la școală

noastre din Brașov. (Aceste se pot coman

după înscriere. Chipiul e obligat dela cl. III.

sus, iar uniforma dela cl. V.)

Toate aceste lucruri trebuie consemna

intr'un inventar scris în 2 exemplare.

Părintii vor însemna cu arniclu roșu

tele și hainele, cosând pe ele numărul, ce se

da deodată cu răspunsul de primire. Rufe

Direcțiunea Internatului

(Strada Prundului —

Porond u. Nr. 39.)

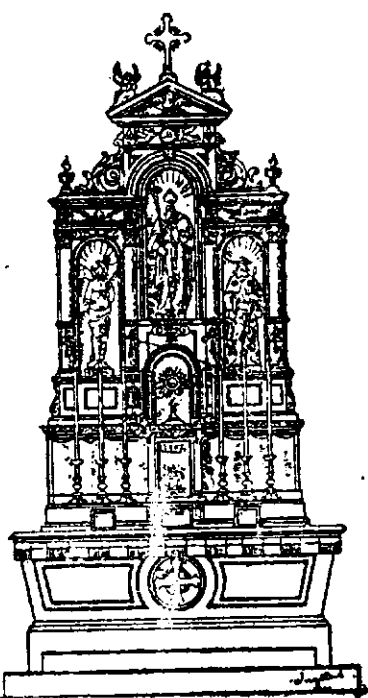
(I 2272—6)

Su 1920

Szubotha István

Atelier de construcție de altare și de aurire artistică
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 26 sz.

Oferă on. preoțimi gr. ort. și gr. cat. lucrări de sculptură, iconostase, altare, amvoane, fântâni pentru botez, cosciugul Domnului, statue, icoane staționare, scaune duhovnicești. Lucrări de aurire și pictură executată artistic de la cele mai simple până la cele mai decorate. Primește spre renovare și pictare iconostase și altare vechi. — Prețurile nu au dar cu proiecte artistice și prospecte convenabile servesc gratis. — Pentru primirea lucrărilor merg la fața locului pe cheltuiala proprie.

HOTEL „BOULEVARD”

SIBIU.
NAGYSZEBEN.

Zidit din nou s'a deschis în 1 Mai 1914. Este situat în cel mai cercetat și mai frumos loc în oraș. Privește admirabilă. 60 camere elegante moderne. Incalzire centrală, electricitate, apă caldă și rece, lift, garaj p. automobile, automobil la fiecare tren. Restaurant propriu excelent.

Roagă binevoitor sprijin arendatorii:

HAYDEKER și KASPER.

Camere dela 3 cor. în sus.

Ha 2187

Délczeg Pál

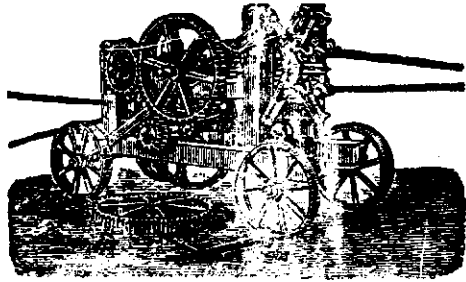
PIETRAR

BISTRIȚA, (vis-à-vis) de cimitirul evanghelic.

Atrage atențiunea on. public din loc și provincă asupra magazinului de **PIETRE MORMÂNTALE** și atelierului de piatrărie. — Bogat asortiment de monumente mormântale de marmoră de Carrara, granit, sienit, porfir, labrador etc. Execută totfelul de lucrări de piatrărie și sculptură în piatră, după orice desen, precum în monumente mormântale, s. Treime, cruci pe lângă drum și lucrări de piatră pentru clădiri în stilul cel mai frumos și modern. Renovarea și aurirea monumentelor vechi mormântale se execută prompt și ieftin — Prospecte și deseneuri la dorință trimet gratis și franco. — Renumita mea firmă să nu o confundați cu alte firme similare. (Na 1347)

Ha 1877

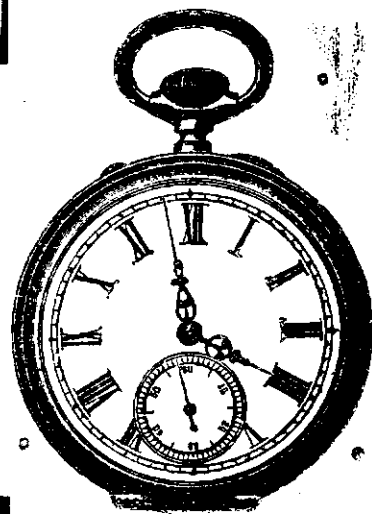
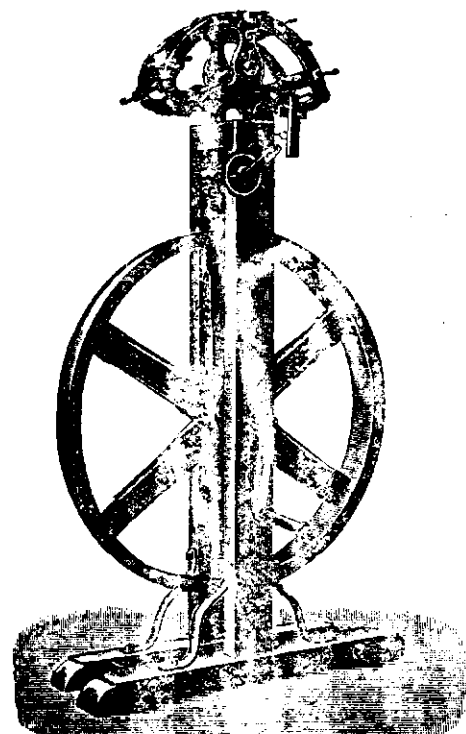

Mașini **funării** și unelte cu specialitate de anul îndelungată se execută solid în fabrica de mașini

ADAM HAUK

APATIN. UNGARIA.

Cu modele sau cu plăcere la dispoziție.

(Ba 1465)

Cele mai bune oroloage, cele mai solide și cele mai moderne juvaericele atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani cu prețuri ieftine, lăferează cea mai bună prăvălie în această privință în întreaga Ungaria

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, cari îl cer cu provocare la ziarul „Românul”, (adeacă scriu că a cetit anunțul în „Românul”).

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Brauswetter János

orologier în SEGHEDIN (SZEGED).

Catalog cu 2000 chipuri se trimite gratuit.

INGINER

CAROL GRAEFF

birou tehnic și întreprindere de instalațiuni
Bistrița (Besztercze) str. Ungur nr. 25.

Execută lucrări pentru luminatul central cu electricitate, baterii de electricitate, curent slab, apaducte și canalizare, în orice mărime și execuțiune. Lăferează motoare, mașini industriale, transmisiuni, aparate medicale și pentru semnale, fiere de călcat cu electricitate, aparate pentru încălzit și fert. Execută schițe, proiecte, prospecte și socoteli de rentabilitate gratis fără obligamente.

(Ga 1349)

Magazin permanent de totfelul de **lampe electrice și material de instalațiuni.**

Plătiri în rate!

Condițiunile favorabile de plătire!

Plătiri în rate!

Pentru lucrările executate garanție pe mulți ani. Întreprinderea aceasta nu e provizorie.

Prețuri
ieftine!

(Ba 2207)

Garanță
pe 10 ani

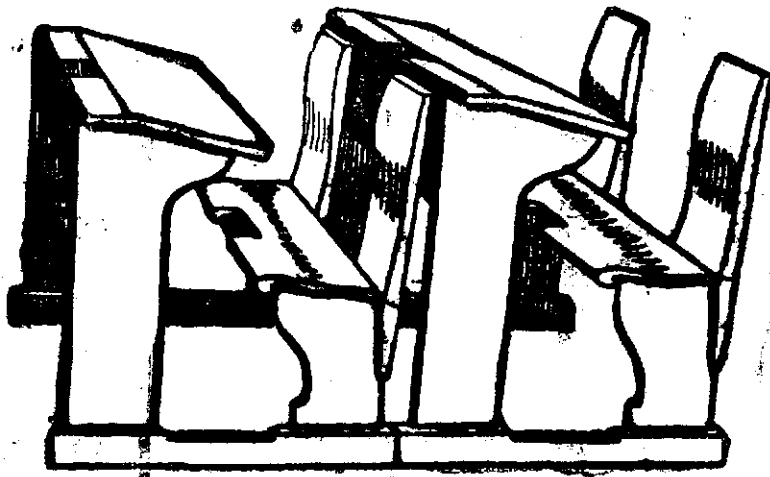
Mașină familiară de cusut Cor. 75
 Mașină de cusut cu luntre
 rotundă Cor. 130
 Mașină bobbin central. . Cor. 140

Pentru plățiri în rate
 cu 12% mai scump.

Biciclete, gramofone, părți
 separate la acestea. — Pețuri
 de fabrică, cu garanță. — Nu-
 mai articlii de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.

CORNEL JUCU

mare stabiliment
 pentru aranja-
 mente moderne
 de șeale și bi-
 :: serici. ::

LUGOS,

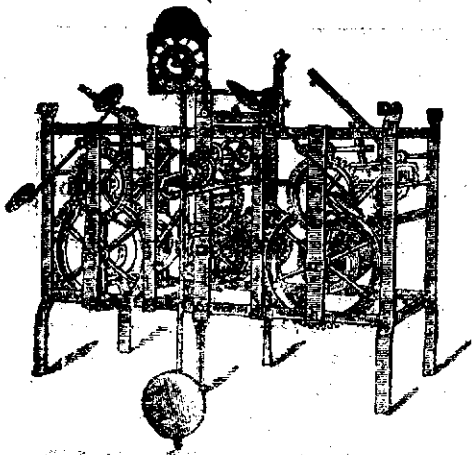
strada Hunyadi nr.
 11 și str. Corvin 9.

Telefon 24.

Ja 762

CELE MAI EXCELENTE CEASURI DE TURN

(Pa 2108)

execută din oțel, fier și aramă
 precum și repararea precisă a
 acestora pe lângă garanță.

Papp Kálmán

fabricant de ceasuri pentru turn

Temesvár-Gyárváros, F6-u. 34

— Prospecte gratis. —

La dorință merg pe cheltulala
 mea la fața locului.

CEL MAI MARE MAGAZIN DE BLĂNĂRIE

Dudás Sándor Kolozsvár

Unio-utca 8.

Își recomandă în atenția on. public din lo-
 calitate și provincie bogatul său asortiment de
 blănării cu prețurile cele mai convenabile. Ar-
 ticole de fabricație proprie: mantale de blană,
 blane de călătorie, manșoane, boare, căciuli
 pentru domni și doamne, ultima modă și lu-
 crite cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice
 lucrări de blănării pentru prefacere, căptușire,
 căptușirea și collarea mantalelor. Serviciu
 prompt și conștient. Numai marfă bună și
 execuție de I-ul rang. (Du 1275—)

Prima specialistă vieneză de corsete

JOSEFINA BINDER

LUGOJ, strada Bonnaz numărul 13.

(Bi 2197)

Imi iau voia a
 atrage luarea a-
 minte a onor.
 dame din Lugoj
 și împrejurime
 asupra corsete-
 lor mele fără
 balane, cari for-
 mează o talie
 frumoasă, fără
 de a strânge sau
 apăsa.

Ajuaga o sin-
 gură înțelegere
 pentru a se con-
 vinge despre bu-
 nătatea acestora.
 Prețul e foarte
 convenabil, cel
 mai ieftin deja
 8 coroane.

Recomandându-mă deosebitului sprijin, semnez cu distincă
 stimă și considerație, gata de a servi on. public.

JOSEFINA BINDER.

Fiecare corset
 este produsul
 meu propriu și
 nu marfă de fa-
 brică. Se efe-
 tuiese corsete și
 corsage după
 măsură.

Corsete pentru
 ținută dreaptă,
 bandage de dame
 pentru anumite
 stări, pentru vâ-
 tătătură și al-
 tele se găsesc
 aici în mare a-
 sortiment

Se primesc re-
 paraturi și se
 efectuează —
 ieftin.

NOUĂ
 prăvălie
 de obiecte
 mecanice.

NOUĂ
 prăvălie
 de obiecte
 mecanice.

Cu stimă aduc la cunoștința on. public
 din localitate și din provincie, că în
 Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losonczyi-tér 16,
 lângă biserică catedrală, am deschis

O excelentă prăvălie de obiecte mecanice

corespunzătoare tuturor cerintelor moderne. — Țin în depozit cele
 mai bune mașini de cusut, biciclete și fonografe; execut totfelul
 de lucrări în bransa mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță.

Cu deosebită
 stimă: **Schuster Gusztáv,** mecanic
 fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. (Su 2211)

Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
 Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

„Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU, Str. Cîsnădiei 30

Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :

Mare depozit de stoffe engleze și indi-
 gene, precum și totfelul de articole
 militare. (1845—30).

